

Doxycylin – zbytečný strašák pediatriů?

MUDr. Miroslav Belbl

Dětské a dorostové oddělení, Nemocnice Písek, a. s.

Doxycylin je antibiotikum spojované s nežádoucími účinky, pro které je především v pediatrické populaci užíván s opatrností. Jak se v posledních letech ukázalo, pro narůstající počet případů mykoplazmových pneumonií, včetně těch se závažným průběhem, bylo a je potřeba jej čím dále více zvažovat při terapii i v pediatrické populaci. Hlavním důvodem se může stát i stále narůstající rezistence těchto bakterií vůči makrolidovým antibiotikům. Dle nových studií našťestí již nová generace tetracyklinových antibiotik nepředstavuje v porovnání se samotným tetracyklinem takové riziko pro poškození zubů a kostí. Článek pojednává o výskytu rezistence mykoplazmat vůči makrolidovým antibiotikům, možnému využití doxycylinu i u nejmenších dětí a indikacích, ve kterých by bylo jeho rozšířené využití nejvhodnější.

Klíčová slova: doxycylin, mykoplazma, antibiotická rezistence.

Doxycycline – a needless concern for pediatricians?

Doxycycline is an antibiotic associated with adverse effects for which it is used with caution, especially in the pediatric population. As has become apparent in recent years, due to the increasing number of cases of pneumonia caused by *Mycoplasma pneumoniae*, including those with a severe course, it has been and increasingly needs to be considered for therapy in the pediatric population. The increasing resistance of these bacteria to macrolide antibiotics may be a major reason. Fortunately, according to new studies, the new generation of tetracycline antibiotics no longer pose such a risk of tooth and bone damage compared with tetracycline alone. The article discusses the prevalence of mycoplasma resistance to macrolide antibiotics, the possible use of doxycycline even in the youngest children and the indications in which its widespread use would be most appropriate.

Key words: doxycycline, mycoplasma, antibiotic resistance.

Úvod

Doxycylin patří mezi tetracyklinová antibiotika druhé generace. Jedná se o lék se širokým spektrem účinku (grampozitivní, gramnegativní i atypické bakterie), který působí bakteriostaticky díky svému působení na 30S podjednotce ribozomu. Pro své spektrum a možnost perorálního podání byl předchůdce doxycylinu, tetracyklin nadužíván, což vedlo bohužel k vytvoření rezistence u mnoha kmenů bakterií. Dnes užíváme tetracyklinová antibiotika v méně indikacích, přičemž k hlavním indikacím volby v našich končinách patří léčba infekcí způsobených atypickými bakte-

riemi (mykoplazmata, chlamydie) a některých zoonóz (především borrelióza, brucelóza, bartonellóza, tularémie). Z dalších možno uvést léčbu urogenitálních infekcí způsobených ureaplazmaty či infikované formy acné vulgaris (1). V současné epidemii mykoplazmových pneumonií, často i se závažným průběhem, je narůstající rezistence mykoplazmat vůči makrolidům nepříznivým problémem. Ačkoliv se minimálně u mladších pacientů nejedná o lék první volby, je právě pro tento nárůst rezistence doxycylin mnohdy v této indikaci zvažován či dokonce využíván, ač jsou jeho tradované nežádoucí účinky všem dobře známé.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research in Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2025;26(3):163-165

<https://doi.org/10.36290/ped.2025.031>

Článek přijat redakcí: 10. 4. 2025

Článek přijat k tisku: 5. 5. 2025

MUDr. Miroslav Belbl

mirabelbl@seznam.cz